Prima instanţă: Judecătoria Edineț, sediul central (judecător Pșenița E.)
Dosarul nr.2r-455/24 (nr.2-24139424-03-2r-31122024)

CURTEA DE APEL NORD
D E C I Z I E

05 mai 2025 mun. Bălţi

Colegiul Civil şi de contencios administrativ
Instanţa compusă din:
Preşedintele completului Elena Grumeza
Judecătorii: Natalia Costaș și Ivan Parii

examinând, fără citarea părților, recursul declarat de S.C. ”Imexagro” S.R.L., împotriva încheierii Judecătoriei Edineț, sediul central din 06 decembrie 2024, prin care a fost restituită cererea depusă de către S.C.”Imexagro” S.R.L., în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a S.C. ”Imexagro” S.R.L. către Gadîrco Ghennadii, privind eliberarea titlului de executare silită a hotărârii arbitrale,

C O N S T A T Ă:

Poziția instanței:

Reclamantul S.C. ”Imexagro” S.R.L. la data de 05 decembrie 2024 s-a adresat în instanța de judecată cu cerere către Gadîrco Ghennadii privind eliberarea titlului de executare silită a hotărârii arbitrale nr. 72/1362/24 emisă la data de 15 octombrie 2024 de către Tribunalul Arbitral al Curții de Arbitraj Comercial Internaţional de pe lângă Camera de Comerţ şi Industrie a Republicii Moldova (arbitru unic - Ion Creţu), prin care s-a dispus încasarea din contul lui Gadîrco Ghennadii în beneficiul S.C. ”Imexagro” S.R.L. datoria în sumă de 30 757,90 lei, penalităţi de întârziere în sumă de 18 270,19 lei şi cheltuieli arbitrale în sumă de 3 728,57 lei.

În susținerea cererii invocă faptul că, la data de 15 octombrie 2024, Tribunalul Arbitraj al Curţii de Arbitraj Comercial Internaţional de pe lângă Camera de Comerţ şi Industrie a RM, cu sediul în mun. Chişinău, bd. Ştefan cel Mare şi Sfânt, 151, în componența arbitrului unic, dl Ion Creţu, a examinat în procedură arbitrală cererea de arbitraj depusă de SRL ”Imexagro” către dl. Gadirco Ghennadii, privind încasarea datoriei în sumă de 30 757,90 lei, penalități de întârziere în sumă de 27 405,29 lei şi a cheltuielilor arbitrale în sumă de 3 728,57 lei.

Reține că, prin Hotărârea arbitrală nr.72/1362/24 din 15.10.2024 s-a admis parţial acţiunea şi s-a hotărât încasarea din contul dl. Gadirco Ghennadii în beneficiul S.C.”Imexagro”S.R.L. datoria în sumă de 30 757,90 lei, penalități de întârziere în sumă de 18 270,19 lei şi cheltuieli arbitrale în sumă de 3 728,57 lei.

Se mai invocă faptul că, Hotărârea arbitrală nr. 72/1362/24 din 15.10.2024 este definitivă şi obligatorie pentru părţi din momentul pronunţării, iar din motivul eschivării

debitorului de la executarea benevolă, executarea silită a acesteia este posibilă doar cu eliberarea unui titlu executoriu în acest sens.

Solicită, admiterea cererii cu eliberarea titlului executoriu în temeiul Hotărârii Arbitrale nr.72/1362/24 din 15.10.2024 emisă de Tribunalul Arbitral al Curții de Arbitraj Comercial Internațional de pe lângă Camera de Comerț și Industrie a RM.

Prin încheierea Judecătoriei Edineț, sediul central din 06 decembrie 2024 s-a restituit S.C. ”Imexagro” S.R.L cererea sa către Gadîrco Ghennadii privind eliberarea titlului de executare silită a hotărârii arbitrale, explicându-i dreptul de a se adresa instanţei numai după expirarea celor 3 luni din momentul primirii hotărârii redactate de către Gadîrco Ghennadii.

- S-a remis S.C. ”Imexagro” S.R.L încheierea în cauză şi cererea de chemare în judecată cu toate documentele anexate.
- S-a explicat S.C. ”Imexagro” S.R.L că, restituirea cererii de chemare în judecată nu exclude posibilitatea adresării repetate în judecată a aceluiaşi reclamant, cu aceiaşi acţiune, împotriva aceluiaşi pârât, cu acelaşi obiect şi aceleaşi temeiuri dacă reclamantul a lichidat încălcările.

Solicitarea recurentului:

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond la data de 13 decembrie 2024 S.C. ”Imexagro” S.R.L a înregistrat recurs, solicitând casarea integrală a încheierii contestate cu pronunțarea unei noi decizii privind admiterea cererii și eliberarea titlului în temeiul Hotărârii Arbitrale nr. 72/1362/24 din 15.10.2024.

Argumentele părților:

În motivarea cererii de recurs, recurentul a invocat faptul că, potrivit art. 72 din Regulamentul Curții de Arbitraj Comercial Internațional de pe lângă Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova cu privire la procedura de arbitraj comercial internațional, hotărârea arbitrală, inclusiv hotărârea adițională, de rectificare și interpretare remisă părților, este definitivă și obligatorie și are efectele unei hotărâri judecătorești definitive.

Consideră faptul că, prin refuzul eliberării titlului de executare silită a Hotărârii Arbitrale nr. 72/1362/24 din 15.10.2024, instanța a apreciat eronat prevederile legale în partea ce ține de procedura în cauzele de eliberare a titlurilor de executare silită a hotărârilor arbitrale, prin emiterea unui act judecătoresc defectuos.

Menționează că, încheierea contestată, vine în contradicție cu alte încheieri emise de același judecător pe cauze similare.

Recurentul solicită, admiterea cererii de recurs cu casarea încheierii Judecătoriei Edineț, sediul central din 06 decembrie 2024 și pronunțarea unei noi decizii privind admiterea cererii și eliberarea titlului în temeiul Hotărârii Arbitrale nr.72/1362/24 din 15.10.2024.

Aprecierea instanței de recurs:

Analizând legalitatea și temeinicia încheierii atacate, prin prisma argumentelor invocate în cererea de recurs, examinând înscrisurile, Colegiul civil consideră recursul pasibil admiterii, din următoarele considerente.

Conform prevederilor art.425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Potrivit materialelor cauzei rezultă că, încheierea recurată a fost emisă la 06 decembrie 2024 (f.d.24), expediată către recurent la data de 09 decembrie 2024 (f.d.25), recepționată de către ultimul la data de 11 decembrie 2024, potrivit avizului de recepție anexat la materialele cauzei (f.d.26), iar cererea de recurs a fost depusă la data de 13 decembrie 2024 (f.d.27-29).

În atare ordine de idei, Colegiul civil constată că recursul a fost declarat în termenul legal, adică, în 15 zile de la comunicarea încheierii.

Conform art.426 alin. 3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității şi fără participarea părților.

Potrivit cu art. 427 lit. b) CPC, instanța de recurs după ce examinează recursul împotriva încheierii este în drept să admită recursul şi să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

Conform prevederilor art. 27 alin.1) CPC, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecății, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare.

Potrivit prevederilor art. 170 alin.1) lit. a) CPC, judecătorul restituie cererea de chemare în judecată dacă reclamantul nu a respectat procedura de soluţionare prealabilă a cauzei pe calea extrajudiciară, inclusiv prin mediere, prevăzută de lege pentru categoria respectivă de cauze sau de contractul părţilor.

Conform prevederilor art. 483 alin.4) CPC, la cererea de eliberare a titlului executoriu se anexează:

a) hotărârea arbitrală în original sau în copie legalizată în modul stabilit. Copia de pe hotărârea arbitrajului permanent se autentifică de preşedintele acestuia, iar copia de pe hotărârea arbitrajului constituit pentru soluţionarea unui anumit litigiu se autentifică notarial;

b) convenţia arbitrală în original sau în copie legalizată în modul stabilit;

c) dovada de plată a taxei de stat şi a taxei de timbru;

d) copia de pe cererea de eliberare a titlului executoriu;

e) procura sau un alt act care atestă împuternicirile persoanei de a semna cererea.

Conform prevederilor art.28 alin.6) din Legea nr.23 din 22-02-2008 cu privire la arbitraj, *hotărârea arbitrală remisă părţilor are efectele unei hotărâri judecătoreşti definitive.*

Materialele cauzei atestă faptul că, reclamantul S.C. ”Imexagro” S.R.L. la data de 05 decembrie 2024 s-a adresat în instanța de judecată cu cerere către Gadîrco Ghennadii privind eliberarea titlului de executare silită a hotărârii arbitrale nr. 72/1362/24 emisă la data de 15 octombrie 2024 de către Tribunalul Arbitral al Curții de Arbitraj Comercial Internaţional de pe lângă Camera de Comerţ şi Industrie a Republicii Moldova (arbitru unic - Ion Creţu), prin care s-a dispus încasarea din contul lui Gadîrco Ghennadii în

beneficiul S.C. ”Imexagro” S.R.L. datoria în sumă de 30 757,90 lei, penalităţi de întârziere în sumă de 18 270,19 lei şi cheltuieli arbitrale în sumă de 3 728,57 lei. (f.d.1-2)

Prin încheierea Judecătoriei Edineț, sediul central din 06 decembrie 2024 s-a restituit S.C. ”Imexagro” S.R.L cererea sa către Gadîrco Ghennadii privind eliberarea titlului de executare silită a hotărârii arbitrale, explicându-i dreptul de a se adresa instanţei numai după expirarea celor 3 luni din momentul primirii hotărârii redactate de către Gadîrco Ghennadii. S-a remis S.C. ”Imexagro” S.R.L încheierea în cauză şi cererea de chemare în judecată cu toate documentele anexate. S-a explicat S.C. ”Imexagro” S.R.L că, restituirea cererii de chemare în judecată nu exclude posibilitatea adresării repetate în judecată a aceluiaşi reclamant, cu aceiaşi acţiune, împotriva aceluiaşi pârât, cu acelaşi obiect şi aceleaşi temeiuri dacă reclamantul a lichidat încălcările. (f.d.24)

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond la data de 13 decembrie 2024 S.C. ”Imexagro” S.R.L a înregistrat recurs, solicitând casarea integrală a încheierii contestate cu pronunțarea unei noi decizii privind admiterea cererii și eliberarea titlului în temeiul Hotărârii Arbitrale nr. 72/1362/24 din 15.10.2024. (f.d.27-29)

Judecând cauza în ordine de recurs, Colegiul civil a constatat că, instanţa de fond în mod eronat, a ajuns la concluzia de a restitui cererea reclamantului S.C. ,,Imexagro” S.R.L., în temeiul prevederilor art. 170 alin.1) lit. a) CPC făcând referire la faptul că reclamantul nu a respectat procedura de soluționare prealabilă a cauzei pe calea extrajudiciară.

Totodată, prin încheierea contestată judecătorul a explicat reclamantului că este în drept de a se adresa instanței cu cerere numai după expirarea celor 3 luni din momentul primirii hotărârii redactate.

La acest aspect, Colegiul va nota faptul că, instanța de fond a restituit cererea privind eliberarea titlului executoriu pe motiv că reclamantul ar fi îndreptățit să solicite executarea hotărârii arbitrale numai după expirarea unui termen de 3 luni de la primirea hotărârii arbitrale redactate, condiție care nu este prevăzută de lege.

Legislația procesual civilă și Legea cu privire la arbitraj nu impun un asemenea termen pentru creditor, ca condiție pentru a depunere cererea de eliberare a titlului de executare silită a hotărîrii arbitrale, or, hotărârea arbitrală devine executorie de la data comunicării, dacă nu este suspendată sau contestată în condițiile prevăzute de lege.

În consecință, circumstanțele invocate în încheierea instanței de fond nu cad sub incidența art. 483 alin. (4) CPC RM, iar restituirea cererii în această manieră a constituit o încălcare a normelor procesuale.

Altfel spus, dacă o parte dorește să execute o hotărâre arbitrală, aceasta poate solicita eliberarea titlului executoriu imediat ce primește hotărârea redactată, fără a fi obligată să aștepte expirarea termenului de 3 luni. Acest termen este instituit în favoarea celeilalte părți, în situația în care dorește să solicite anularea hotărârii arbitrale emise.

În contextul celor invocate şi ținând cont de faptul că încheierea contestată a fost emisă cu încălcări de procedură aceasta urmează a fi casată or, menținerea, în condiţiile enunţate, ar constitui o încălcare a dreptului recurentului de a dispune de drepturile sale procedurale în condițiile normelor în vigoare, care sunt garantate de Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului, precum şi îngrădirea accesului la justiţie.

Art.6 din Convenţia Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului stipulează că orice persoană are dreptul la judecarea cauzei în mod echitabil, ceea ce implică, inclusiv, o procedură contradictorie şi egalitatea armelor.

Respectarea principiului egalității armelor presupune că fiecare parte trebuie să obţină o posibilitate rezonabilă de a-şi prezenta cauza în condiţii care să nu o plaseze într-o situaţie net dezavantajată în raport cu adversarul său, astfel încât între părţi să se menţină un echilibru corect. Dreptul la o procedură contradictorie implică dreptul unei părţi în procesul civil de a lua cunoștință de observațiile sau explicațiile date de cealaltă parte, precum şi de a le discuta.

În atare ordine de idei, instanța de recurs reține că odată ce legiuitorul a indicat ordinea și modalitatea emiterii încheierilor privind restituirea cererilor, respectiv se atestă incontestabil inaplicabilitatea prevederilor art.170 alin.1) lit.a) CPC, fapt care a dus la lezarea drepturilor recurentului la un proces echitabil.

Raportând dispozițiile normelor citate la circumstanțele cauzei, evaluând soluția primei instanțe prin prisma raționalismului pretențiilor înaintate în raport cu circumstanțele de fapt și de drept invocate, Colegiul consideră că concluzia instanței de fond este una eronată și neântemeiată.

Conform prevederilor art.20 alin.(1) din Constituția Republicii Moldova, *orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime, iar în alin.(2) se indică că nici o lege nu poate îngrădi accesul la justiție.*

În acest context, Colegiul judiciar amintește că art.6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile şi obligațiile sale cu caracter civil. În acest sens, dreptul la un proces echitabil, garantat de art.6 § 1 din Convenție, include printre altele dreptul părților de a prezenta observațiile pe care le consideră pertinente pentru cauza lor.

Așadar, soluția adoptată de instanța de fond prin încheierea contestată nu este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art.6 § 1 CEDO, care statuează că orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public şi într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă şi imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor şi obligațiilor sale cu caracter civil.

Astfel, pornind de la circumstanțele menționate supra și pentru a nu admite încălcarea dreptului la un proces echitabil, şi pentru a evita orice atingere adusă însăși substanței dreptului la un tribunal, în contextul respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art.6 §1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăților Fundamentale, art.20 din Constituția Republicii Moldova şi art.5 din CPC, relevat şi în jurisprudența CtEDO, circumstanțele relatate generează necesitatea admiterii recursului declarat de „Imexagro” S.R.L., şi de a casa încheierea Judecătoriei Edineț, sediul central din 06 decembrie 2024, cauza urmând a fi remisă spre rejudecare instanței de fond, în același complet de judecată, la etapa primirii pe rol a cererii de chemare în judecată.

În conformitate art.427 lit.b), 428 CPC, Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curții de Apel Nord,

D E C I D E :

Se admite recursul declarat de S.R.L. „Imexagro”.

Se casează încheierea Judecătoriei Edineț, sediul central din 06 decembrie 2024, în cauza civilă la cererea depusă de creditorul S.C.”Imexagro” S.R.L. către debitorul Gadîrco Ghennadii, privind eliberarea titlului de executare silită a hotărârii arbitrale, cu restituirea cauzei la rejudecare în prima instanță, în același complet de judecată la etapa primirii acțiunii.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului
Judecător: Elena Grumeza

Judecători: Natalia Costaș

Ivan Parii